Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2025)0159

Izvajanje in uresničevanje ciljev trajnostnega razvoja pred političnim forumom na visoki ravni 2025

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 9. julija 2025 o izvajanju in uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja pred političnim forumom na visoki ravni 2025 (2025/2014(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju člena 3(5) Pogodbe o Evropski uniji ter člena 13 in člena 208(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),

– ob upoštevanju Sklepa (EU) 2022/591/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. aprila 2022 o splošnem okoljskem akcijskem programu Unije do leta 2030[1],

– ob upoštevanju skupne izjave Sveta in predstavnikov vlad držav članic v okviru Sveta, Evropskega parlamenta in Komisije z dne 30. junija 2017 z naslovom Novo evropsko soglasje o razvoju – Naš svet, naše dostojanstvo, naša prihodnost[2],

– ob upoštevanju svojih resolucij z dne 8. septembra 2015 o nadaljnji obravnavi evropske državljanske pobude Pravica do vode[3] in z dne 5. oktobra 2022 o dostopu do vode kot človekovi pravici – zunanja razsežnost[4],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 28. novembra 2019 o izrednih podnebnih in okoljskih razmerah[5],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 9. junija 2021 o strategiji EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030: vračanje narave v naša življenja[6],

---

1 UL L 114, 12.4.2022, str. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj.
2 UL C 210, 30.6.2017, str. 1.
3 UL C 316, 22.9.2017, str. 99.
4 UL C 132, 14.4.2023, str. 54.
5 UL C 232, 16.6.2021, str. 28.
6 UL C 67, 8.2.2022, str. 25.

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 6. julija 2022 o akcijskem načrtu EU za socialno gospodarstvo[1],

– ob upoštevanju resolucije Generalne skupščine OZN z dne 27. marca 2023 o spodbujanju socialnega in solidarnostnega gospodarstva za trajnostni razvoj,

– ob upoštevanju resolucije Mednarodne organizacije dela o dostojnem delu in skrbstveni ekonomiji, sprejete na 112. mednarodni konferenci dela 14. junija 2024,

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 6. julija 2022 o reševanju vprašanja prehranske varnosti v državah v razvoju[2],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 24. novembra 2022 o prihodnjem evropskem finančnem ustroju za razvoj[3],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. marca 2023 o skladnosti politik za razvoj[4],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 23. junija 2023 o izvajanju in uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja[5],

– ob upoštevanju priporočila Svetu z dne 19. decembra 2024 o prednostnih nalogah EU za 69. zasedanje Komisije OZN za položaj žensk[6],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 11. aprila 2024 o vključitvi pravice do splava v Listino EU o temeljnih pravicah[7],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 24. junija 2021 o stanju spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic v EU v povezavi z zdravjem žensk[8],

– ob upoštevanju delovnega dokumenta služb Komisije z dne 18. novembra 2020 z naslovom Delivering on the UN’s Sustainable Development Goals – A comprehensive approach (Uresničevanje ciljev OZN za trajnostni razvoj – celostni pristop) (SWD(2020)0400),

---

1 UL C 47, 7.2.2023, str. 171.
2 UL C 47, 7.2.2023, str. 149.
3 UL C 167, 11.5.2023, str. 57.
4 UL C, C/2023/398, 23.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/398/oj.
5 UL C, C/2024/493, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/493/oj.
6 UL C, C/2025/1971, 11.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1971/oj.
7 UL C, C/2025/1279, 13.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1279/oj.
8 UL C 81, 18.2.2022, str. 43.

– ob upoštevanju delovnega dokumenta služb Komisije z dne 3. novembra 2021 z naslovom Better Regulation Guidelines (Smernice za boljše pravno urejanje) (SWD(2021)0305) in nabora orodij za boljše pravno urejanje iz julija 2023,

– ob upoštevanju vključitve ciljev trajnostnega razvoja v okvir za boljše pravno urejanje, vključno s sporočilom Komisije z dne 29. aprila 2021 z naslovom Boljše pravno urejanje: združujemo moči za pripravo boljše zakonodaje (COM(2021)0219),

– ob upoštevanju Sklepov Sveta z dne 26. maja 2015 z naslovom Novo svetovno partnerstvo za izkoreninjenje revščine in trajnostni razvoj po letu 2015,

– ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 24. oktobra 2019 o ekonomiji blaginje[1] in sklepov Sveta z dne 24. junija 2024 o prednostnih nalogah EU v okviru OZN na 79. zasedanju Generalne skupščine OZN, september 2024–september 2025,

– ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 22. junija 2021 z naslovom Celosten pristop za pospešitev uresničevanja agende ZN za trajnostni razvoj do leta 2030 – iz krize zaradi COVID-19 z obnovo na boljše,

– ob upoštevanju priporočila Sveta z dne 16. junija 2022 o učenju za zeleni prehod in trajnostni razvoj,

– ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 21. junija 2022 z naslovom Preobrazbena vloga izobraževanja za trajnostni razvoj in globalno državljanstvo kot ključnega orodja za doseganje ciljev trajnostnega razvoja,

– ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 24. junija 2024 o ciljih razvojne pomoči EU,

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. decembra 2019 z naslovom Evropski zeleni dogovor (COM(2019)0640),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. marca 2020 z naslovom Novi akcijski načrt za krožno gospodarstvo – Za čistejšo in konkurenčnejšo Evropo (COM(2020)0098),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 12. maja 2021 z naslovom Pot do zdravega planeta za vse – Akcijski načrt EU: Naproti ničelnemu onesnaževanju zraka, vode in tal (COM(2021)0400) in njegovih prilog,

– ob upoštevanju poročila Evropske agencije za okolje in Skupnega raziskovalnega središča Komisije z dne 3. marca 2025 z naslovom

---

[1] UL C 400, 26.11.2019, str. 9.

Zero pollution monitoring and outlook 2025 (Spremljanje in obeti za ničelno onesnaževanje za leto 2025),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 23. februarja 2022 o dostojnem delu po vsem svetu za svetovni pravični prehod in trajnostno okrevanje (COM(2022)0066),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 12. marca 2024 z naslovom Obvladovanje podnebnih tveganj – zaščita ljudi in blaginje (COM(2024)0091),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 26. februarja 2025 z naslovom Dogovor o čisti industriji: skupni načrt za konkurenčnost in razogljičenje (COM(2025)0085),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 7. marca 2025 z naslovom Načrt za pravice žensk (COM(2025)0097),

– ob upoštevanju poslanic predsednice Komisije Ursule von der Leyen 26 evropskim komisarjem,

– ob upoštevanju poročila Evropske agencije za okolje z dne 4. decembra 2019 z naslovom The European environment – state and outlook 2020: Knowledge for transition to a sustainable Europe (Evropsko okolje – stanje in napovedi za leto 2020: znanje za prehod na trajnostno Evropo),

– ob upoštevanju globalne zdravstvene strategije EU,

– ob upoštevanju akcijskega načrta EU za enakost spolov III (GAP III),

– ob upoštevanju strategije EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030,

– ob upoštevanju evropske strategije oskrbe,

– ob upoštevanju prvega prostovoljnega pregleda izvajanja ciljev trajnostnega razvoja, ki ga je EU opravila in predstavila OZN 19. julija 2023,

– ob upoštevanju poročila Eurostata o spremljanju napredka pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja v letu 2024 v EU, objavljenega 18. junija 2024,

– ob upoštevanju mnenj Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 19. septembra 2018 z naslovom Primernejši kazalniki za ocenjevanje ciljev trajnostnega razvoja – prispevek civilne družbe, z dne 30. oktobra 2019 z naslovom Pri izvajanju agende za trajnostni razvoj do leta 2030 ne sme biti nihče zapostavljen in z dne 8. decembra 2021 z naslovom Nova strategija za trajnostno financiranje,

– ob upoštevanju resolucije OZN 70/01 z naslovom Transforming our

World – the 2030 Agenda for Sustainable Development (Spreminjamo naš svet: agenda za trajnostni razvoj do leta 2030) (v nadaljnjem besedilu: Agenda 2030), ki je bila sprejeta na vrhovnem srečanju OZN o trajnostnem razvoju 25. septembra 2015 v New Yorku in s katero so bili določeni cilji trajnostnega razvoja,

– ob upoštevanju Konvencije o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk (CEDAW) za mlade,

– ob upoštevanju Konvencije OZN o biološki raznovrstnosti in Kunminško-montrealskega svetovnega okvira za biotsko raznovrstnost, ki je bil dogovorjen na 15. zasedanju Konference pogodbenic Konvencije o biološki raznovrstnosti,

– ob upoštevanju Konvencije OZN o pravicah invalidov in strategije EU o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030,

– ob upoštevanju Sendajskega okvira za zmanjševanje tveganja nesreč za obdobje 2015–2030, ki so ga države članice OZN sprejele 18. marca 2015 na tretji svetovni konferenci OZN o zmanjševanju tveganja naravnih nesreč,

– ob upoštevanju Okvirne konvencije OZN o spremembi podnebja (UNFCCC) in Pariškega sporazuma, ki je bil 12. decembra 2015 sprejet na 21. konferenci pogodbenic Okvirne konvencije OZN o spremembi podnebja (COP21) v Parizu,

– ob upoštevanju pobude OZN za desetletje oceanskih znanosti za trajnostni razvoj (2021–2030),

– ob upoštevanju zaveze iz Buenos Airesa, ki prikazuje pot naprej v skrbstveni družbi in je bila sprejeta na 15. regionalni konferenci o ženskah v Latinski Ameriki in na Karibih, ki je potekala od 7. do 11. novembra 2022 v Buenos Airesu in so jo organizirali Ekonomska komisija za Latinsko Ameriko in Karibe (ECLAC), regionalni urad za Ameriko in Karibe pri organu OZN za enakost spolov in krepitev vloge žensk (Agencija OZN za ženske) ter argentinska vlada,

– ob upoštevanju skupnega poročila z naslovom Are we getting there? A summary of the UN evaluation of SDG 5“ (Ali dosegamo cilje? Zbirno poročilo OZN o ocenah uresničevanja cilja trajnostnega razvoja št. 5), ki so ga leta 2024 objavili Agencija OZN za ženske, Program OZN za razvoj, Sklad OZN za prebivalstvo (UNFPA), Unicef in Svetovni program za hrano,

– ob upoštevanju sporazuma na podlagi Konvencije OZN o pomorskem pravu glede ohranjanja in trajnostne rabe morske biotske raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije z dne 4. marca 2023 (sporazum OZN o odprtem morju),

– ob upoštevanju Deklaracije o odpravi nasilja nad ženskami,

– ob upoštevanju indeksa enakosti spolov za leto 2024, ki ga je pripravil Evropski inštitut za enakost spolov;

– ob upoštevanju pekinških izhodišč za ukrepanje in rezultatov poznejših konferenc o pregledu,

– ob upoštevanju resolucije Sveta OZN za človekove pravice 48/13, sprejete 8. oktobra 2021, in resolucije generalne skupščine OZN 76/300, sprejete 28. julija 2022, o človekovi pravici do čistega, zdravega in trajnostnega okolja ter resolucije parlamentarne skupščine Sveta Evrope št. 2545 (2024), sprejete 18. aprila 2024, o vključevanju človekove pravice do varnega, čistega, zdravega in trajnostnega okolja v proces iz Reykjavika,

– ob upoštevanju resolucije skupščine OZN za okolje (UNEA) 5/10 z naslovom The environmental dimension of a sustainable, resilient and inclusive post-COVID-19 recovery (Okoljska razsežnost trajnostnega, odpornega in vključujočega okrevanja po pandemiji covida-19) z dne 2. marca 2022,

– ob upoštevanju poročila OZN o trajnostnem razvoju po svetu za leto 2019 z naslovom The Future is Now: Science for Achieving Sustainable Development (Prihodnost je tukaj: znanost za doseganje trajnostnega razvoja),

– ob upoštevanju poročila generalnega sekretarja OZN Our Common Agenda (Naša skupna agenda), ki ga je predstavil generalni skupščini OZN, in mandata, ki ga je Generalna skupščina OZN z resolucijo 76/6 z dne 15. novembra 2021 podelila generalnemu sekretarju OZN za nadaljnje ukrepanje na podlagi tega poročila,

– ob upoštevanju poročila OZN o trajnostnem razvoju za leto 2021 z naslovom The Decade of Action for the Sustainable Development Goals (Desetletje ukrepanja za cilje trajnostnega razvoja) in poročila o trajnostnem razvoju OZN za leto 2022 z naslovom From Crisis to Sustainable Development: the SDGs as Roadmap to 2030 and Beyond (Od krize do trajnostnega razvoja: cilji trajnostnega razvoja kot načrt do leta 2030 in pozneje),

– ob upoštevanju poročila OZN o ciljih trajnostnega razvoja za leto 2024,

– ob upoštevanju posebnega poročila Medvladnega panela za podnebne spremembe (IPCC) o globalnem segrevanju za 1,5 °C iz leta 2018, njegovega posebnega poročila o podnebnih spremembah in zemljiščih, njegovega posebnega poročila o oceanih in kriosferi v spreminjajočem se podnebju ter njegovega 6. ocenjevalnega poročila (AR6),

– ob upoštevanju globalnega ocenjevalnega poročila Medvladne platforme za znanstveno politiko o biotski raznovrstnosti in

ekosistemskih storitvah (IPBES) z dne 25. novembra 2019 o biotski raznovrstnosti in ekosistemskih storitvah ter najnovejših poročil o oceni povezave in preobrazbenih sprememb,

– ob upoštevanju poročila programa OZN za okolje (UNEP) z dne 18. februarja 2021 z naslovom Making Peace with Nature – A scientific blueprint to tackle the climate, biodiversity and pollution emergencies (Sprava z naravo – znanstveni načrt za obravnavanje izrednih razmer na področju podnebja, biotske raznovrstnosti in onesnaževanja),

– ob upoštevanju druge izdaje publikacije oddelka OZN za ekonomske in socialne zadeve iz leta 2022 z naslovom SDG Good Practices: A compilation of success stories and lessons learned in SDG implementation (Dobre prakse ciljev trajnostnega razvoja – zbirka zgodb o uspehu in izkušenj pri izvajanju ciljev trajnostnega razvoja),

– ob upoštevanju poročila Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) z dne 10. novembra 2022 z naslovom Global Outlook on Financing for Sustainable Development 2023: No Sustainability Without Equity (Svetovni pogled na financiranje trajnostnega razvoja v letu 2023: brez enakosti ni trajnostnosti),

– ob upoštevanju poročila o človekovem razvoju za obdobje 2023/24 z naslovom Breaking the Gridlock: Reimagining cooperation in a polarized world (Odprava blokade: sprememba sodelovanja v polariziranem svetu),

– ob upoštevanju poročila medagencijske projektne skupine OZN za financiranje razvoja iz aprila 2024 z naslovom Financing for Sustainable Development Report 2024: Financing for Development at a Crossroads (Financiranje trajnostnega razvoja za leto 2024: Financiranje za razvoj na razpotju),

– ob upoštevanju pobude generalnega sekretarja OZN z naslovom SDG Stimulus to Deliver Agenda 2030 (Spodbude za cilje trajnostnega razvoja za uresničitev Agende 2030) iz februarja 2023,

– ob upoštevanju pobude iz Bridgetowna, ki se je začela izvajati 23. septembra 2022,

– ob upoštevanju pobude Svetovne zdravstvene organizacije Eno zdravje in skupnega akcijskega načrta „eno zdravje“ (2022–2026) Svetovne zdravstvene organizacije, Organizacije OZN za prehrano in kmetijstvo (FAO), Svetovne organizacije za zdravje živali (OIE), Programa OZN za okolje (UNEP),

– ob upoštevanju poročila Svetovne zdravstvene organizacije o napredku globalnega akcijskega načrta za zdravo življenje in dobro počutje za vse za leto 2024,

– ob upoštevanju pobude Spotlight za odpravo nasilja nad ženskami in dekleti,

– ob upoštevanju prostovoljnih smernic FAO za zagotavljanje trajnostnega malega ribolova v okviru prehranske varnosti in izkoreninjenja revščine,

– ob upoštevanju vrha o novem svetovnem finančnem paktu, ki je potekal junija 2023 v Parizu,

– ob upoštevanju vrha o ciljih trajnostnega razvoja 2023, ki je potekal septembra 2023 v tednu na visoki ravni v okviru zasedanja Generalne skupščine OZN,

– ob upoštevanju vrha o prihodnosti, ki je potekal 22. in 23. septembra 2024 v New Yorku, njegovih rezultatov, pakta za prihodnost, ki obljublja 56 ukrepov za pospešitev in financiranje trajnostnega razvoja, ter njegovih dveh prilog, tj. globalnega digitalnega dogovora in izjave o prihodnjih generacijah,

– ob upoštevanju četrte mednarodne konference o financiranju za razvoj, ki je potekala od 30. junija do 3. julija 2025 v Sevilli v Španiji,

– ob upoštevanju poročila mreže za trajnostnorazvojne rešitve z naslovom Europe Sustainable Development Report 2025: SDG Priorities for the New EU Leadership (Poročilo o trajnostnem razvoju v Evropi 2025: prednostne naloge novega vodstva EU v zvezi s cilji trajnostnega razvoja),

– ob upoštevanju spletne zbirke podatkov o ukrepih za pospešitev izvajanja ciljev trajnostnega razvoja (SDG Acceleration Actions),

– ob upoštevanju obstoječih nacionalnih in regionalnih pobud, ki spodbujajo uresničevanje ciljev trajnostnega razvoja,

– ob upoštevanju člena 55 Poslovnika,

– ob upoštevanju skupnih razprav Odbora za razvoj in Odbora za okolje, podnebje in varnost hrane v skladu s členom 59 Poslovnika,

– ob upoštevanju poročila Odbora za razvoj in Odbora za okolje, podnebje in varnost hrane (A10-0125/2025),

A. ker Agenda 2030 in njenih 17 integriranih ciljev trajnostnega razvoja, vključno s 169 podcilji in 247 kazalniki, predstavljajo edini skupen globalni in politično dogovorjen okvir za politike, ki temeljijo na dokazih, s katerimi naj bi dosegli trajnostni razvoj v njegovih treh razsežnostih – gospodarski, socialni in okoljski – na uravnotežen in integriran način;

B. ker so se države članice OZN zavezale, da bodo cilje trajnostnega

razvoja uresničile do leta 2030; ker se uspešno uresničuje le 17 % podciljev v okviru ciljev trajnostnega razvoja, pri skoraj polovici je dosežen minimalen ali zmeren napredek, pri več kot tretjini pa napredka ni ali pa je prišlo celo do nazadovanja glede na izhodiščno raven iz leta 2015; ker pomembni ukrepi, ki so že bili sprejeti na ključnih področjih, kažejo, da je treba nemudoma ukrepati, da bi zaustavili ta zaskrbljujoči trend in spodbudili celovito uresničevanje ciljev trajnostnega razvoja;

C. ker izvajanje Agende 2030 temelji na predpostavki, da je gospodarski razvoj tesno povezan s socialno pravičnostjo, dobrim upravljanjem in spoštovanjem človekovih pravic; ker napredek pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja močno ovirajo posledice pandemije covida-19, novo geopolitično okolje, zaostrovanje konfliktov, geopolitične napetosti, preseganje omejitev planeta, vse večja odvisnost od surovin in kritičnih mineralov, negativni učinki podnebnih sprememb in izgube biotske raznovrstnosti ter številne krize na različnih področjih;

D. ker se ocenjuje, da bo do leta 2030 v najrevnejših državah na svetu v skrajni revščini živelo še več ljudi, in sicer 175 milijonov, od tega 89 milijonov žensk in deklet[1]; ker so invalidi bolj izpostavljeni revščini zaradi manjših zaposlitvenih in izobraževalnih možnosti, nižjih plač in višjih življenjskih stroškov; ker so za boj proti revščini nujno potrebni nadaljnji kolektivni ukrepi;

E. ker cilji trajnostnega razvoja, ki so univerzalni in nedeljivi, veljajo za vse akterje, vključno s civilno družbo in socialnimi partnerji, ter za javni in zasebni sektor; ker bi morali ti akterji sistematično sodelovati pri oblikovanju in izvajanju politik, povezanih s cilji trajnostnega razvoja; ker bi se lahko, če bi bil ciljem trajnostnega razvoja zavezan zasebni sektor, obseg razvojnih ukrepov povečal, poleg tega pa bi bili z ustvarjanjem delovnih mest, spodbujanjem gospodarske rasti in odpravljanjem revščine ti ukrepi bolj trajnostni;

F. ker je EU poudarila neomajno zavezanost Agendi 2030 in njenim ciljem trajnostnega razvoja; ker je bil napredek pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja v evropskih državah neenakomeren in ker številne razsežnosti trajnostnega razvoja v zadnjem desetletju niso znatno napredovale, saj trajnostni razvoj ogrožajo vse večje stopnje revščine in vse večja neenakost med državami in znotraj njih; ker najnovejše poročilo o spremljanju napredka osmega okoljskega akcijskega programa kaže, da EU pri večini kazalnikov ni na dobri poti, da bi dosegla cilje programa[2]; ker je Komisija priznala, da je potreben večji napredek pri številnih ciljih trajnostnega razvoja na

---

1 https://www.un.org/sustainabledevelopment/wp-content/uploads/2023/02/SDG-Stimulus-to-Deliver-Agenda-2030.pdf

2 https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/monitoring-progress-towards-8th-eap-objectives

ravni EU in da je pospešitev uresničevanja ciljev trajnostnega razvoja nujnejša kot kdaj koli prej, s posebnim poudarkom na ranljivih ljudeh;

G. ker Komisija še ni pripravila krovne strategije za izvajanje Agende 2030 na ravni EU in tudi ne finančnega načrta za uresničevanje ciljev trajnostnega razvoja; ker se je Komisija zavezala, da bo v izvajanje ciljev trajnostnega razvoja vse vladne strukture, njen delovni program pa naj bi spodbujal uresničevanje Agende 2030; ker bi morala biti EU v zgled, ko gre za ustvarjanje blaginje za sedanje in prihodnje generacijam po vsem svetu;

H. ker bo politični forum na visoki ravni za trajnostni razvoj leta 2025 sklican od 14. do 23. julija 2025 pod okriljem Ekonomskega in socialnega sveta; ker se bo ta politični forum osredotočil na spodbujanje trajnostnih, vključujočih, na znanosti in dokazih temelječih rešitev za Agendo 2030 in njene cilje trajnostnega razvoja s ciljem, da nihče ne bo zapostavljen; ker bo na forumu opravljen poglobljen pregled cilja trajnostnega razvoja št. 3 (poskrbeti za zdravo življenje in spodbujati splošno dobro počutje v vseh življenjskih obdobjih), cilja št. 5 (doseči enakost spolov ter krepiti vlogo vseh žensk in deklic), cilja št. 8 (spodbujati trajnostno, vključujočo in vzdržno gospodarsko rast, polno in produktivno zaposlenost ter dostojno delo za vse) in cilja št. 14 (ohranjati in vzdržno uporabljati oceane, morja in morske vire za trajnostni razvoj) ter cilja št. 17 (oživiti globalno partnerstvo za trajnostni razvoj);

I. ker je zdravje nepogrešljiva osnova za dobro počutje ljudi; ker je zdravje stanje popolnega telesnega, duševnega in socialnega blagostanja ter ni zgolj odsotnost bolezni ali slabotnosti[1]; ker je sama pandemija covida-19 izničila desetletje napredka na področju pričakovane življenjske dobe na svetovni ravni[2]; ker so nenalezljive bolezni, med drugim srčno-žilne bolezni, rak, sladkorna bolezen, demenca in kronične bolezni dihal, glavni vzroki smrti na svetu; ker je varnost v cestnem prometu prav tako zaskrbljujoča;

J. ker je onesnaženost zraka glavni dejavnik za nenalezljive bolezni in vzrok za skoraj 7 milijonov smrtnih žrtev po vsem svetu, od tega jih je več kot 90 % v državah z nižjimi in srednjimi dohodki; ker je onesnaženost zraka na ravni EU kljub doseženemu napredku še vedno največje okoljsko tveganje za zdravje, saj vsako leto povzroči več sto tisoč prezgodnjih smrti;

K. ker je enakost spolov ključna za pravičen, vključujoč in trajnostni razvoj; ker kljub določenemu napredku še vedno obstajajo velike neenakosti; ker cilja trajnostnega razvoja št. 5 ni mogoče doseči brez krepitve pravic žensk, opolnomočenja žensk in deklet, odklanjanja

---

1 https://apps.who.int/gb/bd/PDF/bd47/EN/constitution-en.pdf?ua=1

2 https://www.who.int/news/item/24-05-2024-covid-19-eliminated-a-decade-of-progress-in-global-level-of-life-expectancy

pristranskih družbenih norm, odprave škodljivih praks in boja proti diskriminaciji;

L. ker se varstvo pravic delavcev slabša, dohodkovna neenakost pa se povečuje; ker se je svetovni primanjkljaj delovnih mest leta 2024 povzpel na 402 milijona, medtem ko skrajne oblike revščine zaposlenih prizadenejo 240 milijonov delavcev po vsem svetu[1]; ker je stopnja brezposelnosti višja med ženskami in mladimi; ker se več kot petina mladih ne izobražuje, ni zaposlena in se ne usposablja[2];

M. ker oceani pokrivajo več kot 70 % površine našega planeta in so njegov največji ekosistem; ker imajo ključno vlogo pri uravnavanju podnebja, omogočajo gospodarske dejavnosti in zagotavljajo preživetje več kot 3 milijardam ljudi; ker so naš največji zaveznik proti podnebnim spremembam, saj proizvedejo 50 % svetovnega kisika, absorbirajo 25 % vseh emisij ogljikovega dioksida in zajamejo 90 % presežne toplote, ki jo te emisije ustvarijo, a se njihova absorpcijska zmogljivost zmanjšuje; ker je 40 % oceanov močno prizadetih zaradi onesnaževanja, izčrpavanja ribjih populacij, izgube obalnih habitatov in drugih človekovih dejavnosti; ker je generalni sekretar OZN na konferenci OZN o oceanih leta 2022 razglasil izredne razmere za oceane; ker bi moralo vključujoče upravljanje oceanov med drugim temeljiti na človekovih pravicah in socialni pravičnosti ter krepiti enakost spolov;

N. ker trenutno obstaja letna vrzel v naložbah za doseganje ciljev trajnostnega razvoja v višini 4 bilijonov USD; ker so se tokovi neposrednih tujih naložb v države v razvoju zmanjšali, medtem ko je bilo povečanje nakazil in uradne razvojne pomoči skromno[3];

O. ker je pomanjkanje financiranja ena od glavnih ovir za doseganje rezultatov na področju enakosti spolov; ker je enakost spolov bistvena za izpolnitev obljub o trajnostnosti, blaginji, socialni pravičnosti, miru in človeškem napredku; ker so tehtne in vzdržne finančne zaveze ter izboljšani proračunski postopki bistveni za podporo izvajanju zakonodaje, politik in storitev, ki upoštevajo vidik spola, da bi spodbudili enakost spolov pri vseh podciljih v okviru cilja trajnostnega razvoja št. 5[4];

P. ker so države z nizkimi, srednjimi in visokimi dohodki po desetletju hitrega kopičenja dolga tako zadolžene kot še nikoli, zato ne morejo toliko vlagati v doseganje ciljev trajnostnega razvoja in učinkovito

---

1 https://www.ilo.org/sites/default/files/2025-01/WESO25_Trends_Report_EN.pdf

2 https://www.ilo.org/resource/news/number-youth-not-employment-education-or-training-neet-cause-concern

3 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/Goal-17/

4 https://equalmeasures2030.org/wp-content/uploads/2024/09/EM2030_2024_SDG_Gender_Index_EN_digital.pdf

reševanje podnebnih izzivov manjše; ker je približno 60 % držav z nizkimi dohodki izpostavljenih velikemu tveganju prezadolženosti ali so že prezadolžene[1]; ker fiskalni manevrski prostor v močno zadolženih državah v razvoju še dodatno zmanjšujejo zunanji pretresi, kot so naravne nesreče, različni vidiki upravljanja dolga, višji stroški izposojanja in odsotnost spodbudnega mednarodnega okolja za mobilizacijo domačih virov;

Q. ker so nezakoniti finančni tokovi, erozija davčne osnove, preusmerjanje dobička in korupcija privedli do svetovnega upada prihodkov in so še ena pomembna ovira za trajnostni razvoj; ker je za reševanje teh izzivov potrebno nadaljnje mednarodno sodelovanje v davčnih zadevah, pa tudi mednarodna davčna pravila;

R. ker so EU in države članice največja donatorke za države v razvoju, saj zagotavljajo približno 42 % celotne uradne razvojne pomoči; ker si je EU zastavila cilj, da bo skupaj zagotovila uradno razvojno pomoč v višini 0,7 % bruto nacionalnega dohodka (BND); ker je skupna uradna razvojna pomoč EU v letu 2023 znašala 0,57 % BND, pri čemer so le štiri države članice izpolnile dogovorjeni cilj, več drugih pa je rekordno zmanjšalo sredstva za uradno razvojno pomoč; ker bi moral proračun EU za uradno razvojno pomoč v naslednjem večletnem finančnem okviru po ocenah znašati najmanj 200 milijard EUR, da bi dosegli dogovorjeni cilj; ker je strategija Global Gateway strateški instrument in lahko prispeva k napredovanju pri vrsti medsebojno povezanih ciljev trajnostnega razvoja, zlasti z mednarodnimi partnerstvi in naložbami v promet, energijo, digitalno infrastrukturo, zdravje in izobraževanje;

S. ker je EU svojo politično zavezanost skladnosti politik za razvoj ponovno potrdila v novem evropskem soglasju o razvoju iz leta 2017, v katerem je skladnost politik za razvoj opredeljena kot ključni element strategije EU za doseganje ciljev trajnostnega razvoja in pomemben prispevek k širšemu cilju usklajenosti politik za trajnostni razvoj; ker je skladnost politik za trajnostni razvoj pristop, ki v vseh fazah oblikovanja domačih in mednarodnih politik vključuje gospodarsko, socialno in okoljsko razsežnost trajnostnega razvoja;

T. ker je nova ameriška administracija sprejela številne zelo zaskrbljujoče in škodljive odločitve na področju mednarodnega razvoja in humanitarne pomoči, med katerimi je najpomembnejša ukinitev 83 % sredstev za programe Agencije ZDA za mednarodni razvoj (USAID); ker naj bi po ocenah to vplivalo na pogodbe o tuji pomoči v višini 54 milijard USD; ker bosta imela ukinitev financiranja USAID in zmanjšanje sredstev več držav članic EU za svetovno pomoč dolgoročne posledice za svetovno razvojno agendo in doseganje ciljev trajnostnega razvoja;

Stanje

---

1 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/Goal-17/

1. ponovno poudarja, da je trdno in neomajno zavezan zagotavljanju polnega in pravočasnega uresničevanja vseh ciljev trajnostnega razvoja, njihovih vmesnih ciljev in Agende 2030 kot celote, zlasti glede na vse slabše geopolitične, socialne, gospodarske in okoljske razmere; ponavlja, da je trdno zavezan paktu za prihodnost, ki je ključni korak k oživitvi OZN in doseganju ciljev trajnostnega razvoja;

2. obžaluje, da je globalna skupnost močno zašla iz smeri uresničevanja Agende 2030 in doseganja ciljev trajnostnega razvoja; se zaveda, da je 17 ciljev trajnostnega razvoja povezanih med seboj in soodvisnih, ter priznava, da bo treba za uresničitev agende za leto 2030 in pozneje široko in hitreje ukrepati v smeri vseh ciljev trajnostnega razvoja; poudarja, da posledice pandemije covida-19, zaostrovanje konfliktov, geopolitične napetosti, socialne, zdravstvene in humanitarne krize ter vse hujši negativni učinki podnebnih sprememb močno ovirajo doseganje ciljev trajnostnega razvoja in da si morajo vsi akterji bolj prizadevati, da bi zadostili dejanskim potrebam;

3. priznava, da je zamujanje pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja še hujše zaradi velikih vrzeli v napredku med različnimi skupinami držav, zlasti v najrevnejših in najranljivejših državah in regijah; poudarja, da se sedanji neenak napredek še poslabšuje z začasno ustavitvijo financiranja agencije USAID in zmanjšanjem sredstev, ki jih države članice EU in druge države OECD namenijo za svetovno pomoč; poudarja, da se je treba še naprej močno osredotočati na razvojno sodelovanje, da bi svet usmerili na pot doseganja ciljev trajnostnega razvoja;

4. poudarja, da so politike, ki so pomembne za doseganje ciljev trajnostnega razvoja v državah z nizkimi in srednjimi dohodki, v veliki meri okrnjene zaradi visoke stopnje zadolženosti in velikih stroškov servisiranja dolga; opozarja tudi na omejitve svetovnega finančne ustroja in nezadostno mednarodno podporo; poudarja, da te države nujno potrebujejo več finančnih sredstev in večji fiskalni manevrski prostor, da bi spodbudili veliko večje naložbe v cilje trajnostnega razvoja; poudarja, da je za reformo svetovnega finančnega ustroja potrebno globalno sodelovanje, še posebej glede na četrto mednarodno konferenco o financiranju za razvoj od 30. junija do 3. julija 2025 v Sevilli;

5. poudarja, da so mednarodno sodelovanje in odločni ukrepi za preobrazbo nujni, če želimo, da naše družbe in gospodarstva napredujejo v smeri doseganja ciljev trajnostnega razvoja ter obravnavanja trojne krize planeta (podnebne spremembe, izguba biotske raznovrstnosti in onesnaževanje); poudarja, da bi bilo treba cilje trajnostnega razvoja doseči pravično in ob upoštevanju omejitev planeta; poudarja, da je treba v vsa prizadevanja za uresničevanje ciljev trajnostnega razvoja vključiti socialno trajnostnost, med drugim zmanjšanje globalnih neenakosti, zagotavljanje dostopa do

osnovnih storitev in spodbujanje socialne vključenosti;

6. kot prvi korak pozdravlja najnovejšo različico pobude Bridgetown v smislu podnebnih ukrepov, ki poziva k mobilizaciji dodatnih 500 milijard USD na leto za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje v državah v razvoju; vendar želi spomniti, da še vedno ne dosega tega, kar je potrebno; zato poziva EU in njene države članice, naj z javnimi koncesijskimi instrumenti in instrumenti, ki ne povzročajo dolgov, v skladu z načrtom Baku-Belem, dogovorjenim na konferenci COP 29, poskusijo zagotoviti dodatnih 1,3 bilijona USD na leto za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, pa tudi za izgubo in škodo;

7. ponavlja, da je mednarodno sodelovanje temeljni pogoj za napredek sveta pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja do leta 2030 in pozneje ter da bi bilo treba v tem sodelovanju dajati prednost krepitvi odpornosti, stabilnosti in avtonomije partnerskih držav, zlasti v Afriki, in spodbujati možnosti za gospodarski in človeški razvoj ter pozornost preusmeriti na ključne prednostne naloge, kot so prehrana, zdravstvo in izobraževanje; poudarja, da bi bilo treba kljub težavam, ki jih povzročajo sedanje geopolitične razmere, posebno pozornost nameniti regijam in skupnostim, ki najbolj zaostajajo, da ne bi nikogar pustili ob strani; opozarja, da bi posledice neukrepanja ali nadaljnjih zamud v prvi vrsti občutili najranljivejši, a bi negativno vplivale tudi na ves svet;

8. poudarja, da sta neprekinjen dostop do visokokakovostnih podnebnih in okoljskih podatkov ter izpolnjevanje mednarodnih obveznosti poročanja pomembna, če naj se politike oblikujejo na podlagi znanstvenih podatkov in dokazov; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da nedavni geopolitični dogodki kažejo na ranljivosti svetovne infrastrukture za podnebje; poleg tega poudarja, da morajo institucije EU in svetovne institucije, Medvladni panel za podnebne spremembe in OZN tesneje sodelovati med seboj in poskrbeti, da bodo politike EU in svetovne politike še naprej temeljile na najnovejših znanstvenih dognanjih o podnebju;

9. priznava, da so za izvajanje ciljev trajnostnega razvoja pomembne strategije trajnostnega razvoja, ki jih vodijo države; se zaveda, da bi morali biti pristopi trajnostnega razvoja prilagojeni posebnim lokalnim razmeram; poudarja, da imajo torej lokalne in regionalne oblasti izredno pomembno vlogo pri opredeljevanju, izvajanju in spremljanju lokalnih ukrepov in strategij, ki prispevajo k doseganju ciljev trajnostnega razvoja na svetovni ravni; poudarja tudi, da učinkovito izvajanje ciljev trajnostnega razvoja zahteva udeležbo širokega nabora deležnikov, močnejša socialna in institucionalna partnerstva, javne in zasebne naložbe, sodelovanje in deljeno odgovornost med javnimi akterji, večjo vključenost ljudi, ustrezno izobraževanje in širše sodelovanje med javnim in zasebnim sektorjem, znanostjo in civilno družbo;

10. poudarja, da je vodilna vloga EU pri globalnem izvajanju ciljev trajnostnega razvoja še vedno ključnega pomena, zlasti glede na številne geopolitične izzive in sedanje krize; poudarja, da bi morale EU in države članice prevzeti odločnejšo vodilno vlogo pri usklajevanju svetovnih prizadevanj za obrnitev trenda stagnacije ali nazadovanja ter olajšati in pospešiti doseganje ciljev trajnostnega razvoja, hkrati pa ostati zanesljiv partner za učinkovito in trajnostno pomoč; poudarja, da ima evropski zeleni dogovor pomembno vlogo pri izvajanju in doseganju ciljev trajnostnega razvoja;

11. v zvezi s tem poudarja, da je treba mobilizirati dovolj finančnih sredstev za spremembe, povezane s cilji trajnostnega razvoja, ter spodbujati skladnost politik in vključenost na vseh ravneh upravljanja, pri čemer je treba dajati prednost vključevanju ciljev trajnostnega razvoja v oblikovanje politik in ocene učinka;

12. poziva institucije EU, naj izpolnijo svoje dolgoletne zaveze o vključevanju vidika spola in presečnega vidika v vse politike in financiranje EU; obžaluje, da države še vedno nimajo 44 % podatkov, potrebnih za sledenje cilju trajnostnega razvoja št. 5, več kot 80 % držav pa nima podatkov o vsaj enem podcilju trajnostnega razvoja št. 5[1]; zato poudarja, da je treba okrepiti nacionalne statistične urade in izboljšati njihovo globalno usklajevanje in sodelovanje ter poskrbeti za oblikovanje politik na podlagi informacij in odpraviti preostale vrzeli v podatkih med spoloma;

13. poudarja, da imata OZN in letni politični forum na visoki ravni pomembno vlogo pri spremljanju in pregledu izvajanja Agende 2030 in ciljev trajnostnega razvoja; meni, da bi bilo treba politični forum na visoki ravni za leto 2025 izkoristiti kot priložnost za politične smernice na visoki ravni in nov zagon za okrepljena prizadevanja in pospešeno ukrepanje za doseganje ciljev trajnostnega razvoja do leta 2030;

Poglobljen pregled ciljev trajnostnega razvoja na političnem forumu na visoki ravni za trajnostni razvoj leta 2025

Cilj trajnostnega razvoja št. 3: poskrbeti za zdravo življenje in spodbujati splošno dobro počutje v vseh življenjskih obdobjih

14. obžaluje slab ali zmeren napredek pri večini podciljev v okviru cilja trajnostnega razvoja št. 3 in upočasnitev od leta 2015 na več ključnih področjih; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je manj kot 10 % podciljev v okviru tega cilja na dobri poti in da bo do leta 2030 verjetno dosežena manj kot tretjina podciljev; je zelo zaskrbljen, ker je v EU

---

1 https://equalmeasures2030.org/wp-content/uploads/2024/09/EM2030_2024_SDG_Gender_Index_EN_digital.pdf

prišlo tudi do nazadovanja pri približno polovici kazalnikov, ki jih je Eurostat analiziral za poročilo iz junija 2024;

15. je zaskrbljen, ker se je napredek v smeri univerzalnega zdravstvenega varstva upočasnil, zaradi česar skoraj polovica svetovnega prebivalstva nima dostopa do osnovnih zdravstvenih storitev; je zelo zaskrbljen, ker sta dve milijardi ljudi zaradi pomanjkanja zdravstvenega varstva izpostavljeni finančnim težavam zaradi zdravstvenih stroškov[1];

16. poudarja, da se zdravstveni sistemi soočajo z vse večjimi pritiski zaradi staranja svetovnega prebivalstva, slabe zdravstvene infrastrukture in svetovnega pomanjkanja zdravstvenih delavcev, ter opozarja, da je treba te izzive obravnavati za napredek v smeri univerzalnega zdravstvenega varstva; poudarja velike razlike po svetu glede ustreznega števila zdravstvenih delavcev, pri čemer imajo države z nizkimi dohodki najnižjo gostoto in porazdelitev; ugotavlja, da v 54 državah, večinoma tistih z visokimi dohodki, potrebujejo dodatnih 1,8 milijona zdravstvenih delavcev, da bi ohranili trenutno starostno standardizirano gostoto[2]; opozarja na ranljivost zdravstvenih delavcev, ki se soočajo z večjo delovno obremenitvijo, izgorelostjo in duševnimi zdravstvenimi težavami; priporoča ciljno usmerjeno podporo, usposabljanje in zaščitne ukrepe, da bi zaščitili delavce na terenu in okrepili zmogljivosti za zagotavljanje nujne zdravstvene pomoči;

17. poudarja, da lahko številne in medsebojno povezane krize, negativni vpliv podnebnih sprememb in izgube biotske raznovrstnosti na zdravje, gospodarska nestabilnost, revščina, vztrajne neenakosti, zlasti med ranljivimi prebivalci in regijami, ter vse bolj omejena sredstva ob vse večjem povpraševanju po zdravstvenih storitvah poslabšajo zdravstveno krizo in ogrozijo svetovno zdravstveno varnost ter napredek pri doseganju podciljev v okviru cilja trajnostnega razvoja št. 3;

18. obžaluje uničujoče posledice pandemije za svetovno zdravje in napredek v smeri cilja trajnostnega razvoja št. 3; poudarja, da je pandemija razkrila obsežne dolgotrajne pomanjkljivosti v zdravstvenih sistemih in pokazala, da je treba povečati pripravljenost na krize, zmogljivosti za odzivanje nanje in odpornost zdravstvenih sistemov; poudarja, da zdravstvene grožnje ne poznajo meja in da se lahko lokalne izredne zdravstvene razmere hitro sprevržejo v svetovno pandemijo, ki zahteva usklajen globalni odziv in mednarodno sodelovanje prek zanesljivih večstranskih zdravstvenih ustanov, zlasti Svetovne zdravstvene organizacije;

---

1 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf

2 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf

19. globoko obžaluje, da so se ZDA odločile za umik iz Svetovne zdravstvene organizacije in ukinitev zdravstvenih programov v okviru USAID; poudarja, da bo imela njihova odločitev hude posledice za življenje ljudi po svetu in dostop do zdravstvenih storitev ter bo razkrila in še zaostrila pomanjkljivosti v svetovnih zdravstvenih sistemih, povečala razlike v zdravstvenem varstvu in obremenila vire z dolgoročnimi posledicami za svetovno zdravstveno varnost in odpornost; poudarja, da bo njihov umik močno upočasnil napredek pri doseganju cilja trajnostnega razvoja št. 3, saj se bodo zmanjšale zmogljivosti za spremljanje zdravstvenih groženj, poleg tega bo manj mednarodnega usklajevanja, virov in vodenja pri reševanju zdravstvenih kriz ter spodbujanju pravičnega dostopa do zdravja za vse; poziva ZDA, naj ponovno premislijo svojo odločitev o umiku iz Svetovne zdravstvene organizacije;

20. ugotavlja, da so prizadevanja za boj proti nalezljivim boleznim, kot so HIV/aids, tuberkuloza, malarija in zapostavljene tropske bolezni, v zadnjih desetletjih privedla do znatnega napredka; je zaskrbljen, ker je vseeno vse več primerov malarije in tuberkuloze ter ker kljub dosežkom še vedno obstajajo neenakosti in se pojavljajo nove grožnje, zaradi česar je veliko prebivalcev v ranljivem položaju, svetovna prizadevanja pa slabijo; globoko obžaluje, ker utegnejo motnje v programih za boj proti virusu HIV/aidsu izničiti 20-letni napredek, kar lahko privede do več kot 10 milijonov dodatnih primerov okužb z virusom HIV/aidsa in treh milijonov smrti[1]; poziva k učinkovitejšemu izvajanju politik in programov, da bi še bolj zmanjšali stopnjo okužbe in izboljšali dostop do zdravljenja in preventive, zlasti v manj razvitih državah;

21. je seznanjen, da zapostavljene tropske bolezni še vedno prizadenejo več milijard ljudi, številne države pa nimajo ustreznega dostopa do zdravljenja, kar kaže, da je nujno treba okrepiti zmogljivosti EU in njenih partnerjev za preprečevanje, pripravo in odzivanje, zlasti na svetovnem jugu, da bodo lahko vsi deležni koristi globalnih prizadevanj; poziva k spodbudam za raziskave in razvoj zdravil za zdravljenje tropskih bolezni; poziva EU, naj sprejme proaktivne ukrepe za spodbujanje inovacij in pospešitev razpoložljivosti zdravil;

22. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da stopnja umrljivosti mater na svetovni ravni od leta 2015 ostaja skoraj nespremenjena kljub izboljšanju prisotnosti usposobljenega osebja pri porodih ter zmanjšanju umrljivosti novorojenčkov in otrok, mlajših od 5 let; opozarja na velike razlike med državami z nizkimi dohodki in državami z visokimi dohodki ter na težke razmere v nestabilnih državah z visokim in zelo visokim tveganjem; poziva k odločnemu ukrepanju v vseh državah članicah in v okviru zunanjih politik EU, da bi dosegli znaten napredek pri doseganju cilja za leto 2030 glede zmanjšanja umrljivosti mater in zagotavljanja splošnega dostopa do storitev

---

1 https://www.who.int/director-general/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-17-march-2025

spolnega in reproduktivnega zdravstvenega varstva, vključno z dostopom do kakovostnih zdravstvenih storitev za matere, strokovnega vodenja poroda, nujne porodniške oskrbe, celovitih predporodnih in poporodnih storitev, načrtovanja družine in zakonitega splava;

23. poudarja, da izboljšanje v smislu zmanjšanja števila porodov med najstnicami in dostopa do sodobnih kontracepcijskih metod ne koristi enako vsem ženskam in dekletom; opozarja na vztrajne socialne, gospodarske in regionalne neenakosti, ki ovirajo širjenje pozitivnih trendov; poziva EU, naj prednostno zagotovi dostop do varnih in učinkovitih kontracepcijskih metod in do zakonitih storitev splava v vseh državah članicah ter k temu prispeva prek svojih zunanjih politik; ponovno poziva, naj se pravica do varnega in zakonitega splava vključi v Listino EU o temeljnih pravicah;

24. opozarja, da je popolno uresničevanje spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic ter spoštovanje telesne avtonomije žensk in deklet ključnega pomena za doseganje enakosti spolov; poudarja, da so spolno in reproduktivno zdravje in pravice sestavni del splošnega zdravstvenega varstva ter so bistvenega pomena za doseganje cilja trajnostnega razvoja št. 3, zlasti podcilja 3.7; poziva Komisijo, naj spolno in reproduktivno zdravje in pravice vključi v pobude in programe EU o univerzalnem zdravstvenem varstvu;

25. obžaluje, da je napredek pri doseganju devetih globalnih prostovoljnih ciljev, dogovorjenih v globalnem okviru za spremljanje nenalezljivih bolezni, počasen in neenakomeren; poudarja, da brez večje uporabe teh učinkovitih ukrepov polovica vseh držav ne bo izpolnila cilja trajnostnega razvoja za leto 2030 glede zmanjšanja prezgodnje umrljivosti zaradi nenalezljivih bolezni za tretjino; zato poziva k okrepljenim, usklajenim in večsektorskim ukrepom za preprečevanje in nadzor nenalezljivih bolezni, da bi zmanjšali trpljenje in preprečili prezgodnjo umrljivost; poziva tudi, naj se da prednost izvajanju politik Svetovne zdravstvene organizacije „najboljši nakupi“, ki obravnavajo glavne dejavnike tveganja nenalezljivih bolezni, zajemši uporabo tobaka, nezdravo prehrano, škodljivo uživanje alkohola, uživanje drog in telesno nedejavnost; poleg tega poziva, naj se v vseh državah podpisnicah v celoti izvaja Okvirna konvencija Svetovne zdravstvene organizacije za nadzor nad tobakom;

26. poziva Komisijo, naj standarde kakovosti zraka EU v celoti uskladi s smernicami Svetovne zdravstvene organizacije v skladu z direktivo o kakovosti zunanjega zraka[1]; želi spomniti, da so trajnostna mesta in

---

[1] Direktiva (EU) 2024/2881 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2024 o kakovosti zunanjega zraka in čistejšem zraku za Evropo (UL L, 2024/2881, 20.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2881/oj).

skupnosti, in zlasti znižanje ravni onesnaženosti zraka na mestnih območjih, ključnega pomena za spodbujanje zdravja in dobrega počutja, saj trenutno več kot polovica svetovnega prebivalstva živi v mestih;

27. poziva k okrepljenemu, usklajenemu in celostnemu ukrepanju, večletnemu in prilagojenemu načrtovanju ter obsežnim naložbam za zagotovitev splošnega zdravstvenega varstva; poudarja, da je treba okrepiti zdravstvene sisteme in delovno silo v zdravstvu, zagotoviti pravičen dostop do kakovostnih zdravstvenih storitev ter varnih, učinkovitih in cenovno dostopnih zdravil in cepiv, spodbujati preprečevanje in zdravljenje bolezni. razviti inovativne rešitve ter vzpostaviti vključujoče in odporne zdravstvene sisteme; poziva tudi k ukrepom za odpravo vse hujših okoljskih dejavnikov, zmanjšanje števila bolezni in smrti zaradi nevarnih kemikalij in onesnaževanja, zmanjšanje tveganj zaradi novih in ponovnih zoonotskih epidemij in pandemij ter boj proti antimikrobični odpornosti; poudarja, da je treba podpreti socialne in solidarnostne zdravstvene organizacije ter obravnavati socialne dejavnike zdravja in razlike pri dostopu do kakovostne oskrbe in storitev, vključno s storitvami spolnega in reproduktivnega zdravja, zlasti za ranljive skupine prebivalstva, kot so invalidne ženske in dekleta, s posebnim poudarkom na neposredno prizadetih regijah ter podeželskih in oddaljenih skupnostih;

28. poudarja potrebo po horizontalnem načrtovanju zdravstvene politike ter po naložbah v pripravljenost na grožnje za zdravje in v odporne sisteme javnega zdravja; poziva k večjim naložbam v raziskave in razvoj cepiv in zdravil za nalezljive in nenalezljive bolezni, ki prizadenejo predvsem države v razvoju, da bi zagotovili dostop do cenovno dostopnih osnovnih zdravil in cepiv; ugotavlja, da leta 2022 20,5 milijona otrok ni dobilo življenjsko pomembnih cepiv[1]; ugotavlja, da mora biti za učinkovit globalni odziv dostop do cepiv pravičen; poziva k uporabi pobud, kot je strategija Global Gateway, da bi olajšali naložbe v lokalno proizvodnjo zdravil in medicinskih tehnologij ter preprečili prihodnje izredne zdravstvene razmere s krepitvijo zmogljivosti po vsem svetu;

29. ponovno potrjuje svojo zavezanost pristopu „eno zdravje“; meni, da je uporaba pristopa „eno zdravje“ ključna za doseganje napredka pri cilju trajnostnega razvoja št. 3; poleg tega poudarja, da morajo Komisija in države članice v celoti izvajati globalno zdravstveno strategijo EU, spremljati njeno izvajanje in redno poročati Parlamentu o doseganju njenih ciljev;

30. opozarja, da je dostop do cenovno dostopnih in kakovostnih zdravil odvisen tudi od prenosa tehnologije in znanja; zato poudarja

---

1 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf

prožnosti v sporazumu Svetovne trgovinske organizacije o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine (TRIPS), potrjenega z deklaracijo iz Dohe, kot legitimne ukrepe politike, ki jih lahko vlade uporabijo za varstvo in spodbujanje javnega zdravja, tako da v zvezi z izvrševanjem pravic intelektualne lastnine določijo omejitve in varovala; poziva EU, naj zagotovi, da bodo trgovinski sporazumi z državami v razvoju v celoti podpirali ta cilj;

31. poudarja, da okoljska tveganja predstavljajo četrtino bremena bolezni po vsem svetu[1]; želi spomniti, da je v skladu s pristopom „eno zdravje“ zdravje ljudi in živali odvisno od zdravja planeta in da je zdravo okolje splošna človekova pravica in temeljni steber trajnostnega razvoja in blaginje ljudi; pozdravlja široko podporo generalni skupščini OZN za priznanje pravice do čistega, zdravega in trajnostnega okolja kot splošne človekove pravice[2] ter poziva k njenemu učinkovitemu varstvu na ravni EU; poudarja, da je treba prepovedati najnevarnejše kemikalije, vključno s prepovedjo endokrinih motilcev, in postopno odpraviti per- in polifluoroalkilne kemikalije, dovoljujoč njihovo uporabo le, kadar je bistvena za kritične sektorje, kot so medicinski pripomočki, farmacevtski izdelki in izdelki, potrebni za dvojni prehod na podnebno nevtralno in digitalno gospodarstvo; poudarja, da je treba prepovedati tudi izvoz kemičnih pesticidov, ki so v EU prepovedani, v tretje države;

32. opozarja na vse večja tveganja za zdravje zaradi podnebne krize, vključno z vse pogostejšimi boleznimi, povezanimi z vročino, boleznimi dihal ter srca in ožilja ter širjenjem bolezni, ki se prenašajo z vektorji in z vodo; poziva k namenskim prizadevanjem, da bi zaščitili ranljive skupine prebivalstva, tudi starejše, otroke, osebe s predhodno obstoječimi boleznimi, invalide in skupnosti z nizkimi dohodki, ki se spoprijemajo z nesorazmernimi zdravstvenimi tveganji, povezanimi s podnebnimi spremembami; poziva k izvajanju lokalnih akcijskih načrtov proti segrevanju, nudenju dostopnih zavetišč in ciljno usmerjenem ozaveščanju pri ekstremnih vremenskih dogodkih;

33. poleg tega poudarja, da ekstremni vremenski dogodki motijo zdravstveno infrastrukturo, oskrbo z energijo in dobavne verige, kar ogroža dostop do kritične zdravstvene oskrbe in zdravljenja; izpostavlja, da je treba vlagati v zdravstvene sisteme, odporne proti podnebnim spremembam, vključno z infrastrukturo, ki je odporna na nesreče, obnovljivimi viri energije v zdravstvenih ustanovah ter zanesljivimi sistemi oskrbe z vodo in sanitarnimi sistemi; poziva k vključitvi sistemov zgodnjega opozarjanja, mobilnih zdravstvenih enot in decentraliziranih modelov zdravstvenega varstva v okviru skupnosti, da bi zagotovili neprekinjeno oskrbo v izrednih podnebnih razmerah; poziva Komisijo in države članice, naj

---

1 https://www.who.int/data/gho/data/themes/public-health-and-environment

2 https://docs.un.org/en/A/RES/76/300

odpornost proti podnebnim spremembam vključijo v vse politike javnega zdravja in nacionalne zdravstvene strategije; spodbuja uporabo kazalnikov, usklajenih s cilji trajnostnega razvoja, za spremljanje vpliva podnebnih sprememb na zdravje ter usmerjanje strategij prilagajanja na ravni EU in nacionalni ravni;

Cilj trajnostnega razvoja št. 5: doseči enakost spolov ter krepiti vlogo vseh žensk in deklet

34. izraža globoko zaskrbljenost zaradi počasnega napredka na področju enakosti spolov, pri čemer je večina kazalnikov neuspešna, zaradi česar obstaja tveganje nadaljnjega nazadovanja na področju enakosti spolov in pravic žensk, vključno z ukrepi, ki zmanjšujejo državljanski prostor za zagovornike pravic žensk; meni, da zmanjšanje razvojne pomoči že negativno vpliva na krepitev vloge žensk in enakost spolov; ponovno poudarja, da je enakost spolov že sama po sebi cilj, hkrati pa katalizator za doseganje drugih ciljev trajnostnega razvoja; poziva k močni vodilni vlogi EU na mednarodni ravni pri spodbujanju enakosti spolov in pravic žensk prek političnih ukrepov in finančne pomoči;

35. poziva k pospešenemu in ciljno usmerjenemu ukrepanju za odpravo vseh oblik nadlegovanja žensk in deklet ter nasilja nad njimi, vključno s spolnim nasiljem, nasiljem na podlagi spola in nasiljem na podlagi spola, ki ga omogoča tehnologija, ter za odpravo škodljivih praks, kot so poroke otrok, zgodnje in prisilne poroke, t.i. nasilje iz časti, sterilizacija in pohabljanje ženskih spolnih organov; opozarja, da je bilo več kot 230 milijonov deklet in žensk žrtev pohabljanja ženskih spolnih organov[1], in obžaluje, da se je po novih ocenah število primerov od leta 2016 povečalo za 30 milijonov[2]; je še vedno zelo zaskrbljen zaradi visoke stopnje umrljivosti mater po vsem svetu, zlasti v državah z nizkimi in srednjimi dohodki; poudarja, da je posilstvo še vedno med najbolj razširjenimi kršitvami človekovih pravic, ter poziva k oblikovanju enotne opredelitve posilstva, ki bo temeljila na odsotnosti privolitve; poudarja, da mora imeti tudi cilj trajnostnega razvoja št. 5 pomembno vlogo v odnosih EU z drugimi državami;

36. poudarja, da podnebne spremembe nesorazmerno prizadenejo ženske, zlasti v najmanj razvitih državah in na podeželju; izpostavlja, da ta nesorazmerni učinek predstavlja edinstvene grožnje za njihovo preživetje, zdravje in varnost, kar vključuje povečano neustrezno prehransko varnost in nezanesljivo preskrbo z vodo, večjo izpostavljenost nasilju na podlagi spola med razseljevanjem in migracijami zaradi podnebnih sprememb ter večjo gospodarsko

---

1 https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/female-genital-mutilation

2 https://www.unicef.org/press-releases/over-230-million-girls-and-women-alive-today-have-been-subjected-female-genital

nestabilnost zaradi odvisnosti od sektorjev, občutljivih na podnebje; poudarja, da so štiri od petih razseljenih oseb zaradi podnebne krize ženske in dekleta[1]; poziva, naj podnebni akcijski načrti vključujejo podporo za ženske in udeležbo žensk pri podnebnih odločitvah na vseh ravneh; poziva k okrepitvi zdravstvenih sistemov, da bi obravnavali bolezni, povezane s podnebjem, ki prizadenejo ženske, in spodbujali izobraževanje o prilagajanju podnebnim spremembam; z zanimanjem pričakuje nov akcijski načrt za enakost spolov v okviru Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (UNFCCC); poziva Komisijo in države članice, naj prevzamejo vodilno vlogo pri sprejetju novega ambicioznega in učinkovitega akcijskega načrta za enakost spolov na konferenci COP30;

37. obžaluje, da so spolne in reproduktivne pravice žensk na svetovni ravni še vedno omejene, in poudarja, kako pomembno je odpraviti ovire, ki ženskam preprečujejo, da bi sprejemale odločitve o kontracepciji, dostopu do zdravstvenega varstva in privolitvi v spolnost, pri čemer se zaveda, da socialno-ekonomski dejavniki, izobrazba in geografska lokacija pomembno vplivajo na možnost žensk, da uveljavljajo te pravice; opozarja na zavezanost EU promociji, varstvu in uveljavljanju pravice vsakega posameznika, da ima popoln nadzor nad vsem, kar je povezano z njegovo spolnostjo ter spolnimi in reproduktivnimi pravicami, ter da o tem odloča svobodno in odgovorno, brez diskriminacije, prisile in nasilja; opozarja, da ciljne vrednosti v okviru cilja trajnostnega razvoja št. 5 ne bodo dosežene, če ne bo zagotovljen splošen dostop do spolnega in reproduktivnega zdravja ter reproduktivnih pravic v EU in po svetu, ter poziva EU, naj to vprašanje prednostno obravnava v politiki in pri financiranju ter naj pravico do zakonitega in varnega splava vključi v Listino EU o temeljnih pravicah; ponovno poudarja, da morajo imeti vse ženske dostop do zdravstvene oskrbe na področju spolnega in reproduktivnega zdravja, tudi pri načrtovanju družine, ozaveščanja in izobraževanja, ter da je treba reproduktivno zdravje vključiti v nacionalne strategije in programe; poziva k večjim naložbam na teh področjih, da bi zagotovili dostop do celovitih in nediskriminatornih storitev;

38. poziva k nadaljnjemu financiranju programov, ki se osredotočajo na spodbujanje krepitve pravic, vloge in avtonomnosti žensk ter boj proti vsem oblikam nasilja na podlagi spola; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo 85 % vseh novih zunanjih ukrepov vključevalo enakost spolov kot pomemben ali glavni cilj in da bo 20 % uradne razvojne pomoči v vsaki državi dodeljenih programom, katerih eden glavnih ciljev je enakost spolov; poleg tega poziva Komisijo, naj zagotovi sistematično izvajanje temeljitih analiz glede na spol,

---

1 https://www.un.org/en/climatechange/science/climate-issues/women#:~:text=When%20extreme%20weather%20disasters%20strike%2C%20women%20and,of%20climate%20change%20are%20women%20and%20girls

zbiranja podatkov, razčlenjenih po spolu, priprave proračuna, ki upošteva vidik spola, in ocen učinka na enakost spolov;

39. obžaluje, da se je pomoč donatorjev Odbora za razvojno pomoč pri OECD za enakost spolov v letu 2022 zmanjšala, kar pomeni prvi upad po desetletju rasti[1]; ugotavlja, da so bili le 4 % uradne razvojne pomoči, ki jo je mogoče dodeliti, osredotočeni na enakost spolov kot glavni cilj[2]; poudarja, da je treba zagotoviti nova sredstva za nadaljevanje napredka na področju enakosti spolov; obžaluje, da ima od uvedbe akcijskega načrta EU za enakost spolov III le 3,8 % vseh ukrepov, ki upoštevajo vidik spola oziroma so temu namenjeni, kot glavni cilj enakost spolov, kar ne dosega 5-odstotnega cilja, navedenega v uredbi o Instrumentu za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje[3]; poziva države članice in Komisijo, naj občutno povečajo število ukrepov EU, katerih glavni cilj je spodbujanje enakosti spolov; poziva EU, naj poveča financiranje večstranskih skladov za enakost spolov, npr. Agencijo OZN za ženske, ter za spolno in reproduktivno zdravje, kot sta Sklad Združenih narodov za prebivalstvo ter Globalni sklad za boj proti aidsu, tuberkulozi in malariji;

40. opozarja, da ženske na splošno opravljajo večino neplačanega gospodinjskega dela in oskrbe, kar nesorazmerno obremenjuje gospodinjstva z nižjimi dohodki ter prispeva k revščini, neenakosti in negotovim življenjskim razmeram ter manjši udeležbi žensk na trgu dela; poziva, naj se bolj spodbuja pravica vsake ženske do ravnovesja med poklicnim in zasebnim življenjem na podlagi skupne odgovornosti in delovnih pogojev, ki omogočajo usklajevanje zasebnega, družinskega in poklicnega življenja; poziva k pospešenim prizadevanjem za odpravo plačne in pokojninske vrzeli med spoloma, tudi v skrbstveni ekonomiji, ter odpravi horizontalne in vertikalne segregacije trga dela; poziva tudi k prizadevanjem za zagotovitev polne, enake in pomenljive udeležbe in vodilne vloge žensk pri odločanju in priložnostim v javnem in zasebnem sektorju, vključno z vsemi vidiki miru in varnosti; poziva k nadaljnjemu spodbujanju udeležbe žensk v naravoslovju, tehnologiji, inženirstvu in matematiki;

41. priznava, da se je treba nujno odzvati na negativne trende, ki ovirajo napredek na področju enakosti spolov v EU, vključno z nasiljem na

---

1 https://www.oecd.org/en/publications/development-finance-for-gender-equality-2024_e340afbf-en.html

2 https://www.oecd.org/en/publications/development-finance-for-gender-equality-2024_e340afbf-en.html

3 Uredba (EU) 2021/947 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. junija 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa, spremembi in razveljavitvi Sklepa št. 466/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Uredbe (EU) 2017/1601 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 480/2009 (UL L 209, 14.6.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj).

podlagi spola in razširjenim seksističnim političnim diskurzom; v zvezi s tem pozdravlja načrt Komisije za pravice žensk kot vodilo za prihodnje ukrepe EU na tem področju v Uniji in zunaj nje in pri oblikovanju nove strategije za enakost spolov od leta 2026; poudarja, da bi moral ta načrt spodbujati izvajanje zakonodajnih in nezakonodajnih ukrepov za večji napredek in odgovornost v zvezi s ciljem trajnostnega razvoja št. 5, in poziva k večji vključenosti držav članic; poziva k celovitemu pristopu za obravnavo spolnih in reproduktivnih storitev, presečne diskriminacije in zaščite ranljivih žensk;

42. obžaluje vse pogostejše neupravičene napade na organizacije civilne družbe, zlasti organizacije za pravice žensk, tako v EU kot po svetu; poudarja, da je treba vzpostaviti zaščitni mehanizem za zagovornike človekovih pravic v EU ter se pri tem zlasti osredotočiti na zagovornike žensk, oseb LGBTIQ+ ter spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic kot človekovih pravic; poziva k celovitemu izvajanju politik za enakost spolov (akcijski načrt za enakost spolov, strategija za enakost spolov), vključno z njihovimi komponentami spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic, ter vztraja, da je treba to izvajanje podpreti z ustreznim financiranjem, tudi za pravice žensk ter organizacije za spolno in reproduktivno zdravje in pravice ter za informacije o načrtovanju družine, cenovno dostopni kontracepciji, brezplačnem, varnem in zakonitem splavu ter zdravstvenem varstvu mater; poudarja, da imajo organizacije za pravice žensk še vedno sistematično premalo sredstev, saj prejemajo manj kot 1 % svetovne uradne razvojne pomoči;

43. priznava, da kljub doseženemu napredku 122 milijonov deklet po vsem svetu še vedno ne hodi v šolo[1]; poudarja, da je enak dostop do izobraževanja bistven za trajnostni razvoj, zmanjšanje revščine in gospodarsko blaginjo, saj ženskam in dekletom omogoča polno udeležbo v družbi: poziva k vključevanju strategij, ki upoštevajo vidik spola, v izobraževalne politike, da bi odpravili te neenakosti; poziva države članice, naj poskrbijo za izobraževanje v osnovnih in srednjih šolah, osredotočeno na odpravo nasilja na podlagi spola ter spolnega stereotipiziranja; poudarja, da naložbe v izobraževanje deklet prinašajo velike koristi za naslednje generacije, neposredno podpirajo uresničevanje njihovih temeljnih pravic ter zaščito pred vsemi oblikami nasilja, hkrati pa prispevajo k blaginji celotne družbe;

44. priznava, da so ženske in dekleta nesorazmerno ranljive v konfliktih in humanitarnih krizah in bolj izpostavljene tveganju spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola, razseljevanja in motenj osnovnih storitev; ponovno poudarja ključno vlogo žensk in deklet pri vzpostavljanju miru, reševanju konfliktov in pokonfliktni obnovi, pri čemer poudarja

---

1 https://www.unwomen.org/en/news-stories/press-release/2025/03/fast-facts-30-years-of-uneven-progress-for-adolescent-girls

njihovo bistveno sodelovanje v mirovnih pogajanjih in postopkih odločanja, kot je navedeno v agendi za ženske, mir in varnost;

45. poziva k močnejšim politikam in ukrepom, ki spodbujajo dostop do zemljišč, posojil, podjetništva in izobraževanja, pa tudi zaposlovanja in zdravja, zlasti za ženske in dekleta v ranljivem položaju, invalidke, nosečnice in ženske na podeželju;

46. je seznanjen s pridobljenimi izkušnjami, navedenimi v zbirnem poročilu iz leta 2024 z naslovom „Ali smo res na pravi poti? Sinteza sistemskih ocen cilja trajnostnega razvoja št. 5 s strani OZN“, vključno s pomenom učinkovitega vključevanja moških in fantov v programe in pobude v zvezi z vprašanji, ki jih izobražujejo in jim pomagajo pri spremembah vedenja, ki so potrebne, da bi dosegli cilje, ali bolj trajnega in celovitega prednostnega razvrščanja ciljev v humanitarnih okoljih;

47. obžaluje nazadovanje pravic oseb LGBTIQ+ in transfobijo, ki ogroža enakost spolov; obsoja dejstvo, da so med letoma 2021 in 2022 le tri organizacije, usmerjene proti osebam LGBTIQ+, prijavile milijardo ameriških dolarjev prihodka, medtem ko je 8000 prejemnikov subvencij, ki podpirajo osebe LGBTIQ+ po svetu, skupaj prejelo 905 milijonov ameriških dolarjev[1]; svari pred zaskrbljujočim povečanjem sredstev proti enakosti spolov, katerih cilj je izničiti postopno napredovanje na področju pravic žensk in oseb LGBTIQ+ v zadnjih desetletjih;

48. poziva EU, naj prepove centre za konverzijo v državah članicah ter naredi vse v svoji moči, da bi se ta praksa povsod preprečila;

Cilj trajnostnega razvoja št. 8: spodbujati trajno, vključujočo in trajnostno gospodarsko rast, polno in produktivno zaposlenost ter dostojno delo za vse

49. je zaskrbljen, ker je pri cilju trajnostnega razvoja št. 8 prišlo do največje stagnacije ali nazadovanja med cilji trajnostnega razvoja pri poglobljenem pregledu na političnem forumu na visoki ravni za trajnostni razvoj leta 2025;

50. izraža zaskrbljenost zaradi zmanjšanja pravic delavcev, svobode združevanja in pravice do kolektivnih pogajanj v zadnjem desetletju, kar zelo očitno negativno vpliva na socialno pravičnost in prizadevanja za spodbujanje produktivnega zaposlovanja in dostojnega dela za vse; obžaluje, da petina svetovnega prebivalstva

---

[1] ODI policy brief, ‘Where next for feminist foreign policy on funding feminist movements?’, (poročilo inštituta ODI o politiki, Kako naprej v feministični zunanji politiki pri financiranju feminističnih gibanj?) https://media.odi.org/documents/ODI-ET-FundingMovements-PB-EN-May24-Final.pdf.

živi v državah z visokimi stopnjami neenakosti[1]; potrjuje, da je treba okrepiti socialne ukrepe za odpravo neenakosti v skladu z načelom, da nihče ne sme biti zapostavljen, ob upoštevanju socialnih posledic inflacije, naraščajočih proračunskih pritiskov, geopolitičnih napetosti in tveganj, ki jih podnebne spremembe in ekstremni vremenski dogodki predstavljajo za zdravje in varnost delavcev; poudarja pomen pravičnega prehoda pri razogljičevanju gospodarstva, da bi zagotovili čim bolj pravičen in vključujoč prehod za vse vpletene;

51. poziva k oblikovanju močnejših politik in drznih ukrepov za spodbujanje vključujočega in trajnostnega gospodarskega razvoja; poziva EU in svetovne partnerje, naj uporabijo instrumente, kot je strategija Global Gateway, da bi izkoriščali več virov financiranja, vključno z naložbami zasebnega sektorja,spoštovali družbene in okoljske standarde ter spodbudili ustvarjanje dostojnih delovnih mest, ki bodo zmanjšala dohodkovno neenakost in zagotovila, da nihče ne bo zapostavljen; priznava vlogo zasebnega financiranja pri premoščanju vrzeli za doseganje ciljev trajnostnega razvoja; vendar izpostavlja potrebo po javnih naložbah v kritične storitve, kot so zdravstveno varstvo, izobraževanje in socialna zaščita;

52. poudarja, da je treba odpraviti teritorialne in stanovanjske neenakosti, tako da se podpre dostop do cenovno dostopnih, ustreznih in energetsko učinkovitih stanovanj, zlasti na prikrajšanih mestnih in podeželskih območjih; poziva k večjim naložbam v celostni razvoj skupnosti, socialno infrastrukturo in osnovne storitve, da bi spodbudili socialno kohezijo in gospodarsko vključenost; spodbuja podporo lokalnim in regionalnim oblastem pri izvajanju trajnostnih, vključujočih in odpornih razvojnih strategij, ki povezujejo podnebje, zdravje, stanovanja, mobilnost in socialno vključenost;

53. izraža zaskrbljenost, ker je gospodarska rast v številnih državah v razvoju še vedno počasna in neenakomerna, pogosto pa jo ovirajo strukturne pomanjkljivosti, gospodarske neenakosti, politična nestabilnost in zunanji pretresi ter vedno večji vpliv podnebnih sprememb; poudarja, da imajo lokalne pobude, ki obravnavajo edinstvene potrebe skupnosti, ključno vlogo pri spodbujanju pravične gospodarske rasti; poudarja, da regionalno sodelovanje na področju gospodarskih koridorjev krepi trgovino, naložbe, trajnostno industrializacijo in gospodarsko diverzifikacijo;

54. priporoča povečanje javnih in zasebnih naložb v raziskave, trajnostne poslovne prakse, zeleni in digitalni prehod, kakovostno izobraževanje ter razvoj znanj in spretnosti, vključno s preusposabljanjem in izpopolnjevanjem, pa tudi njihovo uskladitev s povpraševanjem na trgu, ter podporo malim in srednjim ter zagonskim podjetjem pri dostopu do financiranja ter spodbujanju naložb in inovacij; ponovno

---

1 https://www.worldbank.org/en/publication/poverty-prosperity-and-planet

poudarja, da se je treba posebej osredotočiti na spodbujanje ekonomskega opolnomočenja žensk in zagotavljanje pravičnega dostopa do poslovnih priložnosti; poziva k vključujočim politikam za invalide na delovnem mestu;

55. ponovno poudarja pomen politik, ki podpirajo zaposlovanje, izobraževanje in poklicno usposabljanje mladih; poudarja pomen vedno večjega števila mladih v državah svetovnega juga za trajnostni razvoj; vztraja, da je treba oblikovati močnejše povezave med izobraževanjem, razvojem znanj in spretnosti ter zaposlovanjem, da se omogoči dostop do dostojnega dela na hitro spreminjajočem se trgu dela;

56. poudarja, da bi pobude za spodbujanje gospodarske rasti morale upoštevati socialno pravičnost, enakost spolov, pravice delavcev in varstvo okolja; poziva EU, naj si konstruktivno prizadeva za sprejetje pogodbe OZN o podjetništvu in človekovih pravicah;

57. obžaluje, da je več kot polovica svetovne delovne sile zaposlena neformalno[1], kar močno ovira socialno pravičnost in vključujočo rast; je globoko zaskrbljen, ker je v najmanj razvitih državah, podsaharski Afriki ter srednji in južni Aziji skoraj devet od desetih delavcev še vedno zaposlenih neformalno[2];

58. ugotavlja, da je bruto domači proizvod sicer še vedno pomemben kazalnik gospodarske uspešnosti, vendar bi bilo treba upoštevati dodatne metrike, ki odražajo socialno in okoljsko razsežnost, da bi dosegli bolj uravnotežen in premišljen pristop k oblikovanju gospodarskih politik;

59. poziva k nadaljnjim ukrepom za izkoreninjenje prisilnega dela, trgovine z ljudmi ter k odpravi vseh oblik dela otrok, vključno z novačenjem in uporabo otrok vojakov;

Cilj trajnostnega razvoja št. 14: ohranjati in trajnostno uporabljati oceane, morja in morske vire za trajnostni razvoj

60. poudarja zaskrbljujoče trende onesnaževanja morja, evtrofikacije obalnih območij, zakisljevanja oceanov, naraščajočih temperatur, prelova, zmanjševanja morske biotske raznovrstnosti, uničevanja habitatov, netrajnostnih industrijskih praks, podvodnega hrupa in kontaminacije celinskih voda, ki posamično in kumulativno ogrožajo morske ekosisteme in obalne skupnosti, zlasti v državah v razvoju in

---

1 https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2023/04/informality-and-globalisation_d7548f2e/c945c24f-en.pdf, https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf

2 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf

ranljivih regijah ter ovirajo doseganje podciljev v okviru cilja trajnostnega razvoja št. 14;

61. obžaluje pomanjkanje dejanskega napredka in v nekaterih primerih poslabšanje obetov pri doseganju podciljev v okviru cilja trajnostnega razvoja št. 14 zaradi pomanjkanja učinkovitih ukrepov in vse večjih gospodarskih pritiskov; je zaskrbljen, ker ni bil dosežen nobeden od podciljev v okviru cilja trajnostnega razvoja št. 14 za leto 2020; meni, da je zaradi slabega ali zmernega napredka ter visoke stopnje stagnacije in nazadovanja ukrepanje na svetovni ravni daleč od hitrosti in obsega, ki sta potrebna za pravočasno doseganje podciljev v okviru cilja trajnostnega razvoja št. 14; opozarja, da je pravičnost tako pri koristih kot pri delitvi stroškov bistvena za izvajanje cilja trajnostnega razvoja 14;

62. ugotavlja, da cilj trajnostnega razvoja št. 14 ostaja med najmanj financiranimi cilji trajnostnega razvoja in da je sedanja vrzel v financiranju ocenjena na približno 150 milijard USD na leto; poudarja, da bi morala konferenca OZN o oceanih leta 2025 dati nov zagon za odpravo obstoječe vrzeli v financiranju ter ustvariti stabilno in spodbudno okolje za mobilizacijo povečanega financiranja za doseganje ciljev trajnostnega razvoja št. 14; poziva EU in njene države članice, naj povečajo svoj finančni prispevek za zaščito in obnovo morskih ekosistemov; poziva Komisijo, naj dodeli namenska sredstva evropskemu paktu za oceane, namenjenemu zaščiti oceanov in pravičnemu prehodu na trajnostno modro gospodarstvo, ki bo koristil obalnim skupnostim, gospodarski rasti in družbi kot celoti;

63. poudarja, da je treba oceane varovati kot celoto in jih trajnostno uporabljati; poziva k celostnemu pristopu, ki bo vključeval varstvo in obnovo okolja, blaginjo, socialno pravičnost, trajnostnost in konkurenčnost, ter k celovitemu okviru, ki se bo uporabljal kot enotna referenčna točka za vse politike, povezane z oceani; pričakuje, da bo prihodnji evropski pakt za oceane zagotovil takšen celosten pristop k vsem politikam, povezanim z oceani, in skladnost na vseh področjih politike, povezanih z oceani, in s tem postal zgled v mednarodnem okolju,

64. meni, da so nujno potrebni zavezujoči globalni ukrepi in ekosistemski pristop, da bi odpravili pomanjkljivosti, pospešili ukrepanje in zagotovili dolgoročno zdravje oceanov, tudi in zlasti v spreminjajočih se podnebnih razmerah; poudarja, da bi morali ti ukrepi zagotoviti varstvo človekovih pravic in naših morskih ekosistemov; meni, da je treba zlasti podpreti pravičen prehod na trajnostno ribištvo, se boriti proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu, obravnavati vse večje število invazivnih tujerodnih vrst, povečati preglednost v sektorju morske hrane, zaščititi pravice malih ribičev, okrepiti prizadevanja za ohranjanje in obnovo morja ter sprejeti svetovno pogodbo o onesnaževanju s plastiko; opozarja, da so pravila EU o obnovi narave eno od orodij, s katerim lahko EU izpolni svoje

mednarodne zaveze glede obnove morskih in obalnih ekosistemov;

65. poziva k okrepljenim globalnim ukrepom za boj proti zakisljevanju in naraščanju temperature oceanov, da bi ohranili njihovo vlogo najpomembnejšega ponora ogljika na planetu ter zaščitili morsko življenje in prehranjevalni splet;

66. pozdravlja sprejetje sporazuma OZN o odprtem morju (pogodba o odprtem morju); vendar obžaluje, da je to pogodbo doslej ratificirala le ena od 27 držav članic EU; poziva vse države članice, naj hitro zaključijo svoje individualne postopke ratifikacije; poziva strani, naj nadaljujejo delo v zvezi z dialogom OZN o oceanih in podnebnih spremembah ter poskrbijo za hitro izvajanje sporazuma, tudi z mobilizacijo sredstev iz programa EU za svetovne oceane; pozdravlja predlog Komisije za vključitev sporazuma OZN o odprtem morju v zakonodajo EU;

67. opozarja na zavezo v okviru cilja 3 Kunminško-montrealskega svetovnega okvira za biotsko raznovrstnost za učinkovito ohranjanje vsaj 30 % kopenskih in celinskih vodnih območij ter morskih in obalnih območij do leta 2030 z vzpostavitvijo zavarovanih območij in drugih učinkovitih ohranitvenih ukrepov, vezanih na posamezno območje; meni, da so potrebna večja prizadevanja za nadaljnjo širitev zavarovanih morskih in obalnih območij, da bi dosegli cilj 30 % ter olajšali ohranjanje in trajnostno upravljanje morskih vrst, habitatov, ekosistemov in virov; obžaluje, da je EU neuspešna pri doseganju svojih ciljev, da bi do leta 2030 zaščitila 30 % svojih morskih območij;

68. je vse bolj zaskrbljen zaradi skrajnega onesnaženja morja, ki naj bi se do leta 2040 podvojilo ali potrojilo; poudarja, da je velik del obremenitve oceanov z onesnaževanjem posledica dejavnosti na kopnem; poziva k nujnim odločnejšim ukrepom in pospešenemu izvajanju, da bi ustavili onesnaževanje morja na ravni EU in na mednarodni ravni; poudarja, da je plastika največji, najbolj škodljiv in najbolj obstojen del morskih odpadkov; obžaluje, da ni bil sprejet sklep o prvem svetovnem pravno zavezujočem instrumentu o onesnaževanju s plastiko; poziva, naj se ob nadaljevanju medvladnih pogajanj leta 2025 sprejme ambiciozna zavezujoča svetovna pogodba o onesnaževanju s plastiko; podpira stališče EU, da bi moral končni sporazum vsebovati cilj zmanjšanja proizvodnje primarnih plastičnih polimerov;

69. poudarja pomen napredka pri akcijskem načrtu za ničelno onesnaževanje, ki vključuje pomembne cilje za izboljšanje kakovosti vode, zmanjšanje nastajanja odpadkov in zmanjšanje izgub hranil; ugotavlja, da je le 37 % evropskih površinskih voda v zdravem ekološkem stanju in da onesnaževanje s hranili letno stane več kot 75

milijard EUR[1]; poleg tega ugotavlja, da sta glede na poročilo o spremljanju in napovedovanju ničelnega onesnaževanja za leto 2025 le dva cilja ničelnega onesnaževanja na dobri poti; poudarja, da sta izvajanje in izvrševanje okoljske zakonodaje ključna za doseganje ciljev ničelnega onesnaževanja do leta 2030 in da so potrebni dodatni ukrepi; ponovno poziva Komisijo, naj predlaga ambiciozne cilje EU, v skladu s katerimi bi do leta 2030 bistveno zmanjšali odtis materialov in potrošnje EU ter ju do leta 2050 uskladili z omejitvami našega planeta, kot zahteva osmi okoljski akcijski program; poleg tega poudarja, da je treba za spremljanje onesnaževanja izkoristiti sodobne tehnologije, vključno z umetno inteligenco;

70. poudarja, kako pomembna je uporaba previdnostnega načela pri rudarjenju v globokem morju; v zvezi s tem poudarja, da podpira mednarodni moratorij na dovoljenja za komercialno rudarjenje v globokem morju, dokler se zadostno ne preučijo in raziščejo učinki tovrstnega rudarjenja na morsko okolje, biotsko raznovrstnost in človekove dejavnosti na morju[2];

71. poudarja, da je zaradi nenehnega upadanja trajnostnih ribjih populacij poudarjen pomen regulativnega okvira, ki temeljijo na ekosistemskem pristopu, skupaj z učinkovitimi in preglednimi sistemi spremljanja za spodbujanje trajnostnih ribolovnih praks in boj proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu; pozdravlja sporazum STO o subvencijah za ribištvo kot pomemben korak k odpravi škodljivih subvencij, ki prispevajo k prelovu; poziva članice STO, ki tega še niso storile, naj deponirajo svoje listine o sprejetju, da bi omogočili začetek delovanja sporazuma; poleg tega poziva članice STO, naj postopno odpravijo okolju škodljive subvencije za pomorske gospodarske dejavnosti, vključno s škodljivimi subvencijami za ribištvo;

72. priznava, da so trajnostne ribolovne prakse, ki vključujejo sodelovanje skupnosti, ključnega pomena za zmanjšanje prelova in zagotavljanje dolgoročne trajnostnosti morskih virov; opozarja, da se številne skupnosti malega ribolova še vedno spoprijemajo z marginalizacijo in nelojalno konkurenco; ugotavlja, da je bistveno spodbujati odpornost obalnih in otoških skupnosti ter potencial modrega gospodarstva v skladu z okoljsko zakonodajo in cilji EU, da se zagotovi dostop do pitne vode, trajnostni promet, ribištvo, ki temelji na pravilih, trajnostni turizem, podjetništvo in pravičen dostop do storitev; poziva Komisijo, naj spodbuja mednarodne

---

1 https://environment.ec.europa.eu/topics/water/water-wise-eu/polluted-water_en

2 Resolucija Evropskega parlamenta z dne 7. februarja 2024 o nedavni odločitvi Norveške za globokomorsko rudarjenje na Arktiki (UL C, C/2024/6333, 7.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6333/oj).

standarde trajnostnega ribolova, da bi med drugim zagotovili enake konkurenčne pogoje na svetovni ravni;

73. poziva EU, naj ponovno potrdi in okrepi svojo podporo oceanski znanosti; podpira spodbujanje znanstvenih raziskav in razširjanje točnih podatkov, skupaj z razvojem in izmenjavo primerov dobre prakse; poudarja, da je treba politiko upravljanja oceanov povezati z znanjem domorodnih ljudstev in tradicionalnim znanjem, znanostjo in skupnostmi; poziva k razvoju in uporabi orodij za upravljanje na posameznih območjih v povezavi z drugimi ustreznimi ohranitvenimi ukrepi;

Cilj trajnostnega razvoja št. 17: okrepiti načine in sredstva za izvajanje ciljev ter oživiti globalno partnerstvo za trajnostni razvoj

74. poziva EU, naj še naprej spodbuja multilateralizem in si prizadeva zanj, naj bo vodilna v svetu pri izvajanju ciljev trajnostnega razvoja in Agende 2030 ter krepi mednarodne pogodbe in sporazume, kot so Pariški sporazum, Konvencija o biološki raznovrstnosti in regionalne pobude za ohranjanje;

75. poudarja, da bo v sedanjem zahtevnem in negotovem geopolitičnem okolju odločen ponoven izraz zavezanosti ciljem trajnostnega razvoja poslal jasno sporočilo partnerjem po vsem svetu in podprl delovanje EU na svetovni ravni; je zaskrbljen, da pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja obstaja naložbena vrzel v višini 4 bilijonov USD[1]; poudarja, da bi bilo treba v naslednjem večletnem finančnem okviru za obdobje 2028–2034 zavezanost EU ciljem trajnostnega razvoja podpreti z ambicioznimi finančnimi obveznostmi; poziva EU, naj okrepi svoj pristop k razvojnemu sodelovanju, mobilizira druge mednarodne akterje in še naprej konstruktivno sodeluje z njimi, da bi okrepila njihova prizadevanja za trajnostni razvoj, podpiranje miru, enakosti spolov in človekovega razvoja;

76. ponovno poudarja, da uradna razvojna pomoč ostaja ključni vir javnega financiranja in ključno orodje za zmanjšanje revščine, odpravljanje neenakosti in podporo najranljivejšim skupnostim, zlasti v nestabilnih državah, državah, ki so jih prizadeli konflikti, in najmanj razvitih državah;

77. obžaluje, da je več držav članic EU zmanjšalo uradno razvojno pomoč; poziva vse države članice in svetovne partnerje, naj izpolnijo svoje zaveze glede uradne razvojne pomoči kot ključnega stebra njihove razvojne politike in zagotovijo, da bo dovolj sredstev namenjenih izpolnjevanju zaveze, da je treba 0,7 % bruto nacionalnega dohodka porabiti za uradno razvojno pomoč in 0,2 % kot uradno razvojno pomoč za najmanj razvite države; poleg tega

---

1 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf

poudarja, da je trenutno le 12 % uradne razvojne pomoči namenjene otrokom, čeprav so znatno zastopani v prebivalstvu držav prejemnic uradne razvojne pomoči; poziva k odpravi ovir, vključno z upravnimi bremeni, da bi pomoč lahko dosegla najranljivejše skupnosti;

78. poziva EU, naj okrepi svojo vlogo pri zavzemanju za večje finančne zaveze za razvojno in humanitarno pomoč na mednarodni ravni, vključno s cilji trajnostnega razvoja in Pariškim sporazumom, predvsem s podporo prilagajanju podnebnim spremembam in odpornosti nanje v najbolj ranljivih regijah, vključno z majhnimi otoškimi državami v razvoju in najmanj razvitimi državami; poleg tega poziva EU, naj zagotovi, da bodo cilji podnebnega financiranja doseženi in prednostno obravnavani v večstranskih pogajanjih in svetovnih partnerstvih; poudarja, da bi moralo spodbujanje gospodarskih interesov EU vključevati tudi oblikovanje stabilnih partnerstev, ki jih vodijo skupni interesi, in da bi morale biti vse zunanje politike EU vključene v širši okvir Agende 2030, razvojna politika EU in uporaba uradne razvojne pomoči EU pa bi morala ostati osredotočeni na zmanjševanje revščine, kot je to opredelil Odbor za razvojno pomoč OECD;

79. poudarja, da je treba nujno obravnavati premajhno zastopanost držav svetovnega juga v globalnem upravljanju in spodbujati bolj vključujočo mednarodno finančno strukturo; meni, da sta sodelovanje jug-jug in tristransko sodelovanje ključnega pomena za izvajanje Agende 2030;

80. vztraja, da so Združeni narodi v središču večstranskega sistema izjemno pomembni za vzpostavitev mirnega, pravičnega, enakopravnega, vključujočega in na pravilih temelječega globalnega sistema, ki bo deloval za vse in ne bo nikogar pustil ob strani; v zvezi s tem izraža podporo hitrim in učinkovitim reformam varnostnega sveta OZN; poudarja, da je treba nujno pregledati in prenoviti globalno upravljanje mednarodnega razvojnega sodelovanja, zlasti po tem, ko je več držav zmanjšalo svetovno pomoč; poudarja, da bi morale reforme mednarodnega finančnega sistema temeljiti na obnovljeni zavezanosti multilateralizmu;

81. poudarja ključno vlogo partnerstev z več deležniki in smiselnega vključevanja lokalnih oblasti, civilne družbe ter predstavnikov mladih in žensk pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja ter polnega in učinkovitega sodelovanja domorodnih ljudstev in lokalnih skupnosti v svetovnih partnerstvih v skladu z deklaracijo OZN o pravicah domorodnih ljudstev; poudarja, da so potrebne pobude, ki jih vodijo mladi, zlasti na svetovnem jugu in v regijah, prizadetih zaradi podnebnih sprememb;

82. priznava, da imajo organizacije civilne družbe ključno in večplastno vlogo pri spodbujanju ciljev trajnostnega razvoja z lokalno vodenimi strategijami, prilagojenimi okoliščinam, ki krepijo vlogo lokalnih

akterjev in zagotavljajo široko in vključujočo udeležbo na vseh ravneh družbe; v zvezi s tem poziva k večjemu vključevanju ranljivih skupnosti v oblikovanje in spremljanje politik, povezanih s cilji trajnostnega razvoja, ter k okrepljenemu sodelovanju, mobilizaciji virov in udeležbi več deležnikov za doseganje ciljev trajnostnega razvoja; poziva k udeležbi civilne družbe in državljanskemu prostoru, da bi preprečili financiranje represivnih režimov z javnimi sredstvi; poudarja, da je dostop do strukturnih sredstev potreben za učinkovito udeležbo civilne družbe pri oblikovanju politik;

83. poziva k boljšemu spremljanju izvajanja ciljev trajnostnega razvoja na regionalni in lokalni ravni, vključno s podporo prostovoljnim lokalnim pregledom; poudarja, da je treba izboljšati razpoložljivost zanesljivih podatkov ter zbirati in uporabljati podatke, razčlenjene po dohodku, starosti, spolu, invalidnosti in geografiji; poudarja, da je treba posodobiti statistiko in povečati krepitev podatkovnih zmogljivosti v državah svetovnega juga;

84. poziva EU in njene države članice, naj podprejo odpis in prestrukturiranje dolga na svetovni ravni za države v razvoju, zlasti tiste na svetovnem jugu, ob upoštevanju načel OZN o trgovini in razvoju o spodbujanju odgovornega državnega najemanja in dajanja posojil; poleg tega poziva k obsežnim reformam svetovnih finančnih institucij, vključno z multilateralnimi razvojnimi bankami, da bi povečali njihovo učinkovitost, pravičnost in odgovornost pri podpiranju izvajanja ciljev trajnostnega razvoja; poudarja, da bi morali biti obstoječi instrumenti in razvojne banke, kot je Evropska banka za obnovo in razvoj, bolj v središču pozornosti;

85. poudarja, da je treba Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa, vključno s programi Global Gateway, uskladiti s cilji trajnostnega razvoja in Pariškim sporazumom ter kazalniki človekovega razvoja; poziva k večji vključenosti Parlamenta in k dejavnejši vlogi pri nadzoru programov strategije Global Gateway, da bi zagotovili njihovo učinkovitost in ustrezno izvajanje;

86. vztraja, da je za pobudo Global Gateway potreben bolj strateški in usklajen pristop, da se stroga merila povežejo s cilji trajnostnega razvoja in Pariškim sporazumom ter temeljnimi vrednotami EU, vključno s človekovimi pravicami, dobrim upravljanjem, demokracijo, preglednostjo in okoljsko trajnostjo; priznava potencial strategije Global Gateway za prispevanje k trajnostnemu razvoju; poudarja, da mora biti v svojem procesu načrtovanja pregledna in imeti jasne mehanizme za spremljanje in ocenjevanje svoje uspešnosti;

87. poudarja potrebo po jasnejši komunikaciji, koordinaciji in uskladitvi projektov Global Gateway z obstoječimi razvojnimi politikami EU; v zvezi s tem poudarja, da bi morala EIB okrepiti sodelovanje z drugimi mednarodnimi finančnimi institucijami in nacionalnimi razvojnimi

bankami, da bi čim bolj povečala učinek svojih ukrepov, hkrati pa zagotovila, da bodo njene dejavnosti v celoti usklajene s cilji Pariškega sporazuma in cilji trajnostnega razvoja;

88. ponovno odločno poziva Komisijo in države članice, naj okrepijo sodelovanje s partnerji v boju proti organiziranemu kriminalu, korupciji, nezakonitim finančnim tokovom, nepošteni davčni konkurenci, izogibanju davkom in davčnim utajam; poziva k okrepitvi sodelovanja z državami v razvoju v davčnih zadevah, tudi v smislu zmogljivosti, digitalizacije in krepitve njihovih davčnih sistemov; pozdravlja vzpostavitev medvladnega postopka za sprejetje konvencije OZN o davkih kot novega globalnega okvira za mednarodno davčno sodelovanje; poudarja ključno vlogo progresivne obdavčitve pri zagotavljanju prihodkov za financiranje trajnostnega razvoja; podpira odločitev finančnih ministrov skupine G20, da omogočijo učinkovito obdavčitev zelo premožnih posameznikov;

Obeti

89. poudarja, da so cilji trajnostnega razvoja edini globalno dogovorjen in celovit sklop ciljev v zvezi z glavnimi izzivi, s katerimi se soočajo razvite države in države v razvoju, in so najboljše orodje za odpravo temeljnih vzrokov teh izzivov; poudarja, da je uresničevanje Agende za trajnostni razvoj do leta 2030 odvisno od sodelovanja na svetovni ravni ter okrepljenega in pospešenega ukrepanja vseh akterjev; poziva EU, naj podvoji ukrepe in prevzame vodilno vlogo pri doseganju napredka v teh petih letih pred rokom leta 2030, da bi pospešila ukrepe za obrnitev negativnih trendov ter spodbudila pravičnejšo, mirnejšo in bolj trajnostno prihodnost za vse;

90. poudarja, da je usklajenost politik za razvoj zavezujoča obveznost na podlagi člena 208 PDEU za vključevanje gospodarskih, socialnih in okoljskih razsežnosti trajnostnega razvoja v vseh fazah cikla oblikovanja politik, da bi se spodbudila sinergija med področji politike, opredelili in uskladili morebitni kompromisi ter obravnavali mednarodni učinki prelivanja politik EU;

91. poudarja priložnost, ki jo ponujajo cilji trajnostnega razvoja za spodbujanje trajnostnega gospodarstva, osredotočenega na blaginjo in ljudi; poudarja, da je potreben celovit pristop, ki bo zagotavljal dolgoročno trajnostnost in blaginjo po letu 2030 v skladu z različnimi potrebami in okoliščinami različnih držav;

92. pozdravlja pakt za prihodnost, ki vsebuje 56 ukrepov za pospešitev in financiranje trajnostnega razvoja, zagotavljanje, da tehnologija koristi ljudem in planetu, vlaganje v mlade, podpiranje človekovih pravic in enakosti spolov ter preoblikovanje globalnega upravljanja; poziva, naj se zaveze, ki so bile sprejete na vrhu o prihodnosti in so izražene v paktu za prihodnost, prevedejo v konkretne ukrepe in merljive cilje; poziva OZN, naj začne pripravljati celovito strategijo

za obdobje po Agendi 2030, ki temelji na svetovni zavezanosti trajnostnemu razvoju;

93. pozdravlja izid četrte mednarodne konference o financiranju razvoja, ki je potekala v Sevilli, kot pomembnega prizadevanja za reformo mednarodne finančne strukture, obravnavanje stroškov najemanja posojil in povečanje naložb za zapolnitev vrzeli v financiranju trajnostnega razvoja;

94. poziva k izvedbenim načrtom s konkretnimi časovnimi okviri za doseganje ciljev trajnostnega razvoja do leta 2030 in k določitvi ambicioznih ciljev po tem letu; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj da zgled in razvije celovito strategijo, ki jo bo spremljal strukturiran načrt za izvajanje ciljev trajnostnega razvoja z jasnimi in konkretnimi cilji; poleg tega poziva, naj bo naslednji večletni finančni okvir EU popolnoma skladen s cilji trajnostnega razvoja;

95. pozdravlja prvi prostovoljni pregled izvajanja ciljev trajnostnega razvoja, ki ga je EU opravila leta 2023; meni, da lahko njegovi sklepi služijo kot trdna podlaga za celovito strategijo EU za cilje trajnostnega razvoja, ki bi morala vključevati posodobljen sistem spremljanja, ki bi upošteval notranji in zunanji vpliv EU na proces izvajanja ciljev trajnostnega razvoja; vztraja, da morajo ti pregledi postati redna praksa in da je treba njihove ugotovitve upoštevati v predlogih Komisije;

96. meni, da bi morali biti uspehi pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja vidni in bi morali bili podlaga za oblikovanje primerov dobre prakse za doseganje ciljev trajnostnega razvoja; v zvezi s tem poudarja pomen vključujoče digitalizacije, tudi v zvezi z umetno inteligenco, ki temelji na globalnem digitalnem dogovoru; pozdravlja poročilo o človekovem razvoju za leto 2025, ki se osredotoča na to vprašanje;

°

° °

97. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, generalnemu sekretarju Združenih narodov in predsedniku Generalne skupščine Združenih narodov.